

Valószínűleg mindnyájan megtapasztaltuk már, hogy az M1-es autópályán Győr magasságában haladva szinte elkerülhetetlen, hogy az ember észrevegye a síkból kiemelkedő dombot, rajta az apátsággal.

A legfeltűnőbb a torony, a bazilika tornya.

Amikor először jártam Pannonhalmán, nem volt ez több számomra egy átlagos toronynál.

Arra jutottam, hogy ez egy egészen szép templom egészen szép tornya, ahonnan egészen szép a kilátás. Különösebb jelentést viszont nem hordozott.

Ahogy elnéztem a tornyot akkor, arra jutottam, hogy mintha kicsit hiányozna róla, hogy ki legyen festve. A kifestéshez pedig elkerülhetetlenül szükség van egy festőre.

Furán hangzik, de először úgy igazán akkor tűnt fel a torony, hogy közelről is itt van, amikor kilencedik osztályban, az évnnyitón először, és az osztállyal azóta utoljára léptem át a bazilika főkapuján. Valószínűleg akkor került rá az első ecsetvonás erre a robosztus épületre.

A festő eleinte ügyetlen volt, nem is élvezte a festést. De a torony ettől még ott volt, látott és figyelt sok mindent.

Az ablakon át figyelte a kémiaórákat, ahol néhányakat már az oxigénatomok számolása a vízmolekulában is agyonkínzott.

Figyelte a kispályát, ahol a kezdeti futóiskolák nem feltétlen szerették meg a diákokkal ezt a vörös mezőt az iskola árnyékában.

Figyelte a prefektusi szoba ajtaját, ahova eleinte sokan próbáltak menekülni a nagyhálók rideg valójából, hátha ott enyhül a honvágyuk, de az ajtón belépve mégsem otthon találták magukat. A kereszt a torony tetején pedig figyelte a nagyhálókat, a felettébb igazságtalannak érzett telefonleadást, az elejétől a végéig betáblázott napirendet.

A nagyhálók ablaka viszont a Bakony felé néz, a torony keresztje csak az ajtókat láthatja.

A Bakony felé, ami sokszor egyet jelentett azzal: nem itt.

Nem egyszer volt nehéz szombat reggel azzal a tudattal iskolába menni, hogy az otthon hagyottak minden valószínűség szerint még a tegnapot aludják ki, mi meg itt vagyunk bezárva és tényleg csak mennénk már, csak mennénk innen el, mennénk bárhova, mindenhova, csak itt ne kéne már lenni, épp most, épp itt.

De ahogy telt az idő, valami szép lassan megváltozott.

A festő rájött, hogy nem fog tudni úgy festeni, ha nem látja meg a szépet a festésben, ha nem tanulja meg használni az eszközeit. Úgyhogy nekiállt megtanulni.

A kémiaórákon átverekedve magukat kinyílt a világ az emberek előtt, és egyre inkább lehetett foglalkozni azzal a fakultációkon, ami érdekelte őket.

Az oxigénszámlálás fakultatívává vált.

De persze voltak köztük kóros önsanyargatók, akik, mazochista-igazolványukat felmutatva, visszaültek még két további évre, kémiázni.

A kispálya felszabadultabbá, a kikapcsolódás helyévé vált, ahol felemelő érzés volt kiszakadni egy kicsit a mindennapokból, és önfeledten focizni az osztállyal. Egy idő után már nem kellett a prefektusi szobába menni ahhoz, hogy megpróbálja magát otthonosan érezni az ember.

Rájöttünk, hogy nem vagyunk egyedül a nehézségeinkkel, hanem osztozunk bennük, és prefektusaink tekintetét néha már-már úgy éreztük, mintha az hasonló lenne az atyai tekintethez, aggodáshoz.

A honvágy egyre ritkábbá vált, egyre inkább sajátomnak éreztem a lakcímkártyámon azt a bizonyos "Tartózkodási hely: 9090 Pannonhalma, Várkerület 1." -et.

Volt persze, ami nem változott. Például a telefonleadás az aktuális évben mindig egészen igazságtalannak érződött, de az előző évben azért beláttuk, hogy sokkal hatékonyabban tudtunk tanulni, nem kizárt, hogy a korlátozások miatt. A feszes napirend, ami számtalanszor vezetett oda, hogy végtelen fáradtan estem ágyba, világított rá arra, hogy elfelejtettem unatkozni.

Harmincegynéhányan unatkozni, valljuk be, igen nagy kihívást jelent.

Olyan, mintha azt várnánk a művészet órától, hogy pontosan kezdődjön.

Egészen valószínűtlen ez a forgatókönyv. Aztán igen, sokszor éreztük magunkat bezárva, de amikor ráeszméltünk arra, hogy mindnyájan, együtt érezzük magunkat bezárva, valahogy az osztozás a szenvedésben könnyítette ezt. Miután elkezdtek megismerni egymás jó oldalát, egyre természetesebbé vált az, hogy együtt élünk, és egyre ritkábbá vált az elvagyódás.

A festő kezdte nagyon élvezni a torony festését. Belejött az eszközhasználatba, egy idő után minden kézre esett neki, megszerette azt, hogy az alkotás folyamatában él.

Aztán egyszer csak azon kapta magát, hogy mindjárt kész a torony.

Mindjárt végez a festéssel. Ezt egy ideig próbálta tagadni magában, de aztán elkerülhetetlenné vált a belátás, hogy lassan itt a vége. De az, amit festett, az ő szemében örökre ott marad, még ha senki más nem is fogja azt látni. Nem is láthatja más.

De neki minden alkalommal eszébe fog jutni az összes ecsetvonás, amikor az M1-es autópályán, Győr magasságában haladva elnéz a Kisalföld síkját megtörő Hegy és torony felé és minden alkalommal eszébe fog jutni egy boldog pillanata annak a jó pár éven át készülő műnek.

Befejezván a festést, végignézett magán, és azt vette észre, hogy megváltozott. Túljutott az eszközhasználat kezdeti nehézségein, rájött, mikre képes, ha örömet leli abban, amit csinál. Új feladatot kapott, máshol.

Meg kell találnia a saját helyét ezután, és ki kell festenie azt.

De az, amit itt, az útvának legelején tanult, örökre elkíséri.

A gimnáziumi évek alatt a hálónk évről évre egyre közelebb került a torony szintjéhez.

Vele együtt mi is egyre inkább megközelítjük azt.

Egyszer, amikor majd mindnyájan felérünk a torony fölé és onnan fentről letekintünk a Hegyre, őszintén remélem, hogy együtt, mosolyogva fogunk tudni ránézni a toronyra, mindenki látja majd a saját festékét és színeit, melyekkel az ittléte alatt egy kicsivel színesebbé, egy kicsivel többé tette Pannonhalmát.